

STL Iteratory i Kontenery

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie
AGH University of Science and Technology

8 listopada 2018

Kontenery

Czym jest kontener

- » To klasa, której przeznaczeniem jest przechowywanie wartości w sposób zorganizowany (struktura danych)
- » Ma zdefiniowane operacje do właściwego przetwarzania danych – zgodnego z założeniami
- » Najprostszy kontener - tablica

Rodzaje kontenerów

- » Sekwencyjne – przechowujące elementy w kolejności, w jakiej zostały napisane np. `vector`, `deque`, `list`
- » Asocjacyjne – nie zachowują kolejności dodawania elementów, tylko sortują je według określonego kryterium np. `map`, `set`
- » Uporządkowane – używają porządku obiektów np. `map`, `set`
- » Nieuporządkowane – używają funkcji skrótu np. `unordered_map`, `unordered_set`

przykład 1

Przykłady kontenerów

vector

- » Reprezentuje szereg elementów określonego typu
- » Dostęp do elementów przez indeksy
- » Jest dynamiczny - można określić początkowy rozmiar, który można potem zmienić
- » Dodawanie elementów przez metodę `push_back` (`emplace_back`)
- » Nie gwarantuje sprawdzania zakresu

vector

- » Wartości są przechowywane w sposób ciągły – usuwając element ze środka musimy skopiować resztę elementów, aby zachować ciągłość
- » Używamy go zamiast zwykłej tablicy, oraz gdy chcemy sprawnie odwoływać się do elementów lub dodawać je na koniec – dodawanie w środku/usuwanie jest wolniejsze w porównaniu do innych kontenerów

list

- » Lista dwukierunkowa, `forward_list` – lista jednokierunkowa
- » Używa jej się do przechowywania danych, które mają być często dodawane/usuwane – kontener wykonuje te operacje bez przesuwania pozostałych elementów
- » Elementy są przechowywane w pamięci w sposób nieciągły
- » Nie można używać operatora `[]` – aby odczytać konkretny element trzeba do niego przeiterować

list

- » Lista jest odpowiednia dla danych, które mają być często przeszukiwane (oraz iterowane)
- » Posiada własne funkcje sortujące i wyszukiujące – należy używać ich, zamiast pochodzących z biblioteki z algorytmami ze względu na organizację pamięci listy
- » Dla małych ilości elementów bardziej wydajne jest używanie wektora

forward_list

- » C++11
- » Mimo że jest „rodzajem” listy, to nie jest ona adaptatorem
- » Przechowuje elementy w sposób nieciągły
- » Pozwala na wstawianie i usuwanie w dowolnym miejscu
- » Bezpośredni dostęp (operator[]) nie jest dostępny
- » Zużywa mniej pamięci niż `list` kosztem możliwości iteracji w obu kierunkach (lista single-linked z C)
- » Aby dostać się do n-tego elementu, należy przeiterować od pierwszego
- » Brak metody `size` !!

deque

- » Kolejka dwustronna
- » Można dodawać elementy w obu kierunkach – dodawanie elementów na początku/końcu jest bardzo szybkie
- » Udostępnia dostęp do elementów za pomocą operatora []
- » Przechowywana w pamięci w sposób nieciągły – usunięcie elementu nie wymaga kopiowania jak w przypadku wektora
- » Wybieramy ten kontener, gdy potrzebujemy możliwości szybkiego dodawania/usuwania elementów z początku/końca kontenera

array

- » C++11
- » Stworzona na wzór tablicy z C
- » Jest to tablica statyczna – ilość elementów jest stała, ustalona w czasie kompilacji, ale możemy zmieniać wartości elementów
- » Udostępnia swobodny dostęp do elementów (operator[])
- » Liczba elementów jest elementem składowym:
`array<char, 2>` i `array<char, 4>` to dwa różne typy –
niemożliwe jest przypisanie czy porównanie

set

- » Zbiór, przechowuje po jednym elemencie danego typu
- » Istnieje również `multiset`, który przechowuje obiekty tyle razy, ile je się dodało
- » Używając przeszukiwania binarnego kontener jest w stanie szybko stwierdzić, czy znajduje się w nim wybrany element

map

- » Inne nazwy: słownik, tablica asocjacyjna
- » Jest kontenerem par zoptymalizowanych pod względem wyszukiwania, czyli klucza, który jest indeksem oraz wartości
- » Udostępnia dostęp operatorem `[]` oraz metodą `at()`, która sprawdza czy dany klucz istnieje
- » Dereferencja zwraca parę – musimy dodatkowo wskazać interesujący nas parametr

przykład 2

`unordered_map,` `unordered_set`

- » C++11
- » Kontenery mają takie same zachowanie, jak ich uporządkowane odpowiedniki
- » Nie korzystają z sortowania kluczy/wartości
- » Używają funkcji haszującej, dzięki którym operacje wstawiania i wyszukiwania wykonują się w czasie stałym
- » Istnieje również `unordered_multimap` i `unordered_multiset`

Funkcja haszująca

- » Jest to funkcja przypisująca każdemu elementowi tzw skrót nieodwracalny, czyli quasi-losową wartość, o stałej długości
- » Aby odnaleźć interesujący nas element, obliczamy wartość funkcji, a następnie sięgamy do odpowiedniego miejsca w pamięci

Adaptery kontenerów

- » Zapewniają nowy interfejs kontenerom, który umożliwia im inny zakres operacji
- » np. `stack` (struktura LIFO), `queue` (struktura FIFO) – oparte domyślnie na `deque`, lub `priority_queue` (kolejka priorytetowa) – oparta na `vector`

Definiowanie kontenerów

Definiowanie własnych kontenerów

- » Aby stworzyć własny kontener, wzorując się na kontenerach STL, musimy utworzyć szablon klasy
- » Powinien on mieć zdefiniowane wybrane przez nas operacje, które będziemy chcieli wykonywać na kontenerze

```
template  
    <class T,  
        class A = std::allocator<T> >  
    class NewContainer {};
```

- » T będzie typem przechowywanym w kontenerze, a `std::allocator<T>` alokatorem, czyli klasą która służy do przydzielania pamięci dla kontenerów

Definiowanie własnych kontenerów - alokatory

- » Domyślnie używany alokatorów kontenerach to

```
template< class T >  
struct allocator;
```
- » Używa on operatorów `new` i `delete` do tworzenia nowych obiektów, aczkolwiek standard nie mówi jak często i kiedy mają być one wywoływane
- » Udostępnia metody `allocate` i `deallocate` – rezerwujące pamięć oraz `construct` i `destroy` – tworzące/niszczące obiekt w zaalokowanej pamięci

Definiowanie własnych kontenerów - typedef

- » Jeśli chcemy aby nasz kontener spełniał standard STL musimy zdefiniować typedefy tzw *member types*:

```
typedef A allocator_type;  
typedef typename A::value_type value_type;  
typedef typename A::reference reference;  
typedef typename A::const_reference  
const_reference;  
typedef typename A::difference_type  
difference_type;  
typedef typename A::size_type size_type;
```

Definiowanie własnych kontenerów - wymagania

- » Istnieją specjalne wymagania, które mają spełniać szablony klas, aby można je było nazwać kontenerami
- » W standardach języka znajdują się rozdziały *Container Requirements*
- » Każdy kontener powinien również zawierać iteratory. Czym one są i jak je zdefiniować w kontenerze dowiemy się w drugiej części prezentacji

Definiowanie własnych adapterów

- » Adapter również jest szablonem
- » Jako parametr podajemy kontener, który chcemy adaptować, następnie dokonujemy restrykcji/modyfikacji zgodnie z naszym zamysłem

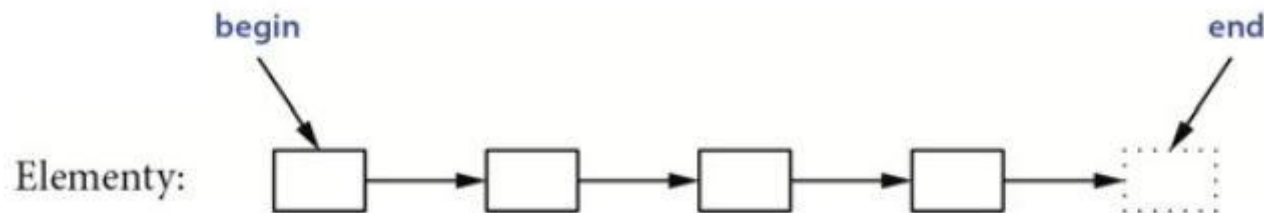
```
template<
    class T,
    class Container = std::deque<T> >
class New Adapter;
```

przykład 4

Iteratory

Czym jest iterator?

- » Iterator jest obiektem, który umożliwia poruszanie się po elementach kontenerów i odczytywanie ich zawartości
- » Można go inkrementować
- » Minimalizuje zależności algorytmów od struktur danych, na których działa
- » Każdy kontener udostępnia dwie metody `begin()` i `end()`, zwracające iterator na początek i koniec kontenera.

przykład 5

Kategorie iteratorów

- » Iterator wejściowy
- » Iterator wyjściowy
- » Iterator jednokierunkowy
- » Iterator dwukierunkowy
- » Iterator o dostępie swobodnym

Iterator wejściowy

- » Umożliwia przeglądanie do przodu (operator++) oraz odczyt elementów
- » Można je porównywać za pomocą operatorów == oraz !=
- » Dostępny w strumieniu `istream`

Iterator wyjściowy

- » Umożliwia przeglądanie sekwencji do przodu (operator++) oraz zapis elementów – odczyt jest niemożliwy
- » Można je porównywać za pomocą operatorów `==` oraz `!=`
- » Dostępny w strumieniu `ostream`

Iterator jednokierunkowy

- » Umożliwia przeglądanie do przodu oraz odczyt i zapis elementów, jeśli nie są `const`
- » Można je porównywać za pomocą operatorów `==` oraz `!=`
- » W odróżnieniu do iteratorów wejściowych/wyjściowych mogą przetwarzać dany element wielokrotnie

Iterator dwukierunkowy

- » Umożliwia przeglądanie do przodu (operator++) i do tyłu (operator--) oraz odczyt i zapis elementów, jeśli nie są `const`
- » Pozostałe cechy takie same jak u iteratora jednokierunkowego
- » Używany np. w liście

Iterator o dostępie swobodnym

- » Umożliwia przeglądanie do przodu i do tyłu oraz odczyt i zapis elementów, jeśli nie są `const`
- » Można go indeksować za pomocą operatora `[]`
- » Udostępnia działania arytmetyki iteratorów
- » Używany np. w wektorze

Arytmetyka iteratorów

- » Zwiększanie/zmniejszanie o liczbę całkowitą operatorem +/-, nie tylko ++/--
- » Obliczanie różnicy między dwoma iteratorami odejmując je
- » Porównywanie operatorami ==, !=, <, <=, >, >=

Podsumowanie

Iterator category				Defined operations
<i>RandomAccessIterator</i>	<i>BidirectionalIterator</i>	<i>ForwardIterator</i>	<i>InputIterator</i>	<ul style="list-style-type: none">• read• increment (without multiple passes)
				<ul style="list-style-type: none">• increment (with multiple passes)
				<ul style="list-style-type: none">• decrement
				<ul style="list-style-type: none">• random access
Iterators that fall into one of the above categories and also meet the requirements of <i>OutputIterator</i> are called mutable iterators.				
<i>OutputIterator</i>				<ul style="list-style-type: none">• write• increment (without multiple passes)

Źródło: <https://italiancpp.github.io/meetup-may2017.html>

Cechy iteratorów

Cechy iteratorów

- » Różne kategorie iteratorów mają różne możliwości, aby je w pełni wykorzystać powinniśmy dostosowywać nasz działania do obecnie używanego rodzaju
- » Pomagają nam w tym `iterator_traits` oraz `iterator_tag`, czyli mechanizm, umożliwiający sprawdzenie, który rodzaj iteratora jest używany

iterator_traits

- » Są to cechy definiujące własności iteratorów takie jak: typ, który może być wskazywany, typ wskaźnika, typ referencji, typ różnicy iteratorów i kategoria iteratora
- » Kategorie iteratora są zdefiniowane w bibliotece standardowej jako 5 pustych klas
- » Tworząc własny iterator należy zdefiniować wszystkie cechy

przykład 6

iterator_tag

```
namespace std {  
    struct input_iterator_tag {};  
    struct output_iterator_tag {};  
    struct forward_iterator_tag: public  
        input_iterator_tag {};  
    struct bidirectional_iterator_tag: public  
        forward_iterator_tag {};  
    struct random_access_iterator_tag: public  
        bidirectional_iterator_tag {};  
}
```

Funkcje pomocnicze i ich implementacja

Funkcje pomocnicze

- » `template< class InputIt, class Distance >
void advance(InputIt& it, Distance n);`
- » `template< class InputIt >
typename
std::iterator_traits<InputIt>::difference_type
distance(InputIt first, InputIt last);`
- » `template< class ForwardIt1, class ForwardIt2 >
void iter_swap(ForwardIt1 a, ForwardIt2 b);`
- » `template< class ForwardIt >
ForwardIt next(ForwardIt it, typename
std::iterator_traits<ForwardIt>::difference_type
n = 1);`

Funkcja `advance`

- » Przesuwa iterator o n pozycji do przodu
- » Funkcja nie sprawdza, czy przekroczono zakres
- » Dla iteratorów dwukierunkowych i swobodnego dostępu n może być <0
- » Dzięki `iterator traits` funkcja sama wybiera najlepszy sposób wykonania przesunięcia

Funkcja `distance`

- » Zwraca odległość między iteratorami `first` i `second`
- » Zwykle typu `int`
- » Jeśli `second` nie jest osiągalny z `first` zachowanie jest niezdefiniowane
- » Funkcja sama wybiera najlepszy sposób do wyznaczenia odległości

Funkcja `iter_swap`

- » Zamienia wartość elementów, na które wskazują iteratory `first` i `second`

Funkcja `next`

- » Zwraca iterator wskazujący `n` pozycji w przód
- » Funkcja nie zmienia argumentu, tylko zwraca przesuniętą kopię
- » Nie sprawdza czy przekroczono zakres
- » Dostępna od C++11
- » Istnieje również funkcja `prev` działająca analogicznie, lecz zwracająca iterator przesunięty o `n` pozycji w tył

przykład 7

Adaptatory iteratorów

Adaptory Iteratorów

- » Adaptatorami nazywamy specjalne iteratory umożliwiające działanie w specjalnych trybach
- » Znajdują się w nagłówku `<iterator>`
- » Wyróżniamy :
 - `reverse_iterator,`
 - `insert_iterator,`
 - `back_insert_iterator,`
 - `move_iterator,`
 - `raw_storage_iterator`

Iteracja wstecz

- » `reverse_iterator`
- » Iteratorem odwrotnym nazywamy iterator, który zmienia kierunek iterowania na przeciwny
- » Udostępnia metody `rbegin()`, która zwraca iterator wskazujący na ostatni element kontenera i `rend()` - przed pierwszym
- » Powinien być `bidirectional` albo `random_access`
- » Posiada metodę `base`, która zwraca kryjący się iterator – jeśli zmniejszymy iterator `base` o jeden otrzymamy tą samą wartość która jest pod iteratorem

Wstawianie na końcu

- » `back_insert_iterator`
- » Wstawia wartość do sekwencji, zwiększając rozmiar kontenera
- » Iterator chroni przed nadpisaniem elementów
- » Do wstawienia używa funkcji `push_back()`

Wstawianie na początku

- » `front_insert_iterator`
- » Podobnie jak `back_insert_iterator` chroni pamięć
- » Wstawia element na początku, za pomocą funkcji `push_front()`

Wstawianie w dowolnym miejscu

- » `insert_iterator`
- » Wstawia element przed elementem wskazywanym
- » Wymaga przekazania iteratora dwukierunkowego, wskazującego element w kontenerze

Przenoszenie zamiast kopiowania

- » `move_iterator`
- » Przenosi element przy odczycie zamiast go kopiować
- » Udostępnia ten sam zestaw operacji, co iterator z którego został utworzony
- » Używa się go zazwyczaj w algorytmach, takich jak `accumulate`, `copy`

Zapis w niezainicjowanej pamięci

- » `raw_storage_iterator`
- » W standardowych algorytmach przyjmuje się, że elementy są zainicjowane, więc do zapisu używa się przypisywania – nie można użyć bezpośrednio niezainicjowanej pamięci
- » Iterator `raw_storage_iterator` inicjuje pamięć, zamiast przypisywać
- » Operacja mniej kosztowna

przykład 8

Definiowanie iteratorów

Definiowanie iteratorów w kontenerze

- » W kontenerze powinien być zdefiniowany iterator zwykły oraz w wersji `const` odpowiedniej, dopasowanej kategorii
- » Należy pamiętać o `iterator_traits` oraz zdefiniowaniu odpowiednich metod, które dostarczą działań zgodnych z kategorią

przykład 9

Definiowanie iteratorów – cechy iteratora

- » Aby poprawnie zdefiniować iterator zaleca się zdefiniować cechy iteratora:

```
typedef iterator self_type;  
typedef std::random_access_iterator_tag  
iterator_category;  
typedef T value_type;  
typedef T difference_type;  
typedef T& reference;  
typedef T* pointer;
```

przykład 9

Definiowanie iteratorów jako osobna klasa

- » Możemy również stworzyć iteratory będące osobnymi klasami
- » Powinniśmy wtedy dostarczyć implementacji dla 5 kategorii
- » Kolejne klasy mogą dziedziczyć po sobie – `forward` ma wszystkie funkcjonalności co `input` itd.
- » Gdy chcemy tylko rozszerzyć funkcjonalności iteratora możemy po prostu dziedziczyć po `std::iterator`, specjalizując kategorię iteratora np:

```
template< class ValueType, class NodeType >  
class my_iterator : std::iterator<  
std::bidirectional_iterator_tag, T >{};
```

Źródła

- » The C++ Programming Language, Bjarne Stroustrup
- » <https://en.cppreference.com/>
- » <https://italiancpp.github.io/meetup-may2017.html>
- » <https://pl.wikipedia.org/>
- » <https://pl.wikibooks.org/>
- » http://sun.aei.polsl.pl/~sdeor//students/stl/stl_w05.pdf
- » <https://golinski.faculty.wmi.amu.edu.pl/ppr/11.html>
- » <https://cpphelp.com/slist/presentation.ppt>

github.com/karmazynow-a/adv2018

zadania, prezentacja, przykłady